

“La Xarxa Vives és un instrument de vertebració del coneixement i la ciència”

Quin balanç feu del vostre semestre al capdavant de la Xarxa Vives?

—Ha estat un semestre intens de treball, de reunions a Alacant, València, Barcelona... Pensàvem que era important que la presidència de la Universitat d'Alacant, al sud del corredor del coneixement, com m'agrada anomenar la Xarxa Vives, tinguera molta activitat i molta presència. Quan una universitat es fa càrrec de la presidència has de tenir un conjunt d'activitats previstes i la capacitat per a fer-les. I he de dir que el gros del treball s'ha portat des del Vice-rectorat de Cultura i Política lingüística de la Universitat, dirigit per Carles Cortés. De les actuacions ressaltaria XarxaMOOC, el curs d'aprenentatge de català i de la cultura catalana, on s'ha fet un treball molt important amb Robert Escolano al davant. Tenim un curs de referència internacional en el món de la tecnologia MOOC [Massive Open Online Courses, en les seues sigles en anglès] i en el món de l'aprenentatge del català. Un altre fet a destacar és l'acreditació del català en CertiUni [una plataforma de certificació universitària] per a acreditar els avanços en aquesta llengua. O la col·laboració que hem tingut amb entitats com l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) o l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL). Així mateix, he de destacar l'acord a què hem arribat amb la Fundació Banc Sabadell per patrocinar activitats de la Xarxa Vives l'any que ve. El semestre ha estat important per a la Xarxa i per a la Universitat d'Alacant. Crec que s'han fet moltes coses i la veritat és que estem satisfets del treball que hem fet i que ens ha dut a tenir una presidència molt activa.

—El dia 24 hi haurà un acte per fer balanç d'aquests vint anys. Què ens podeu avançar del que ha estat la Xarxa en aquest temps?

—Els vint anys de Xarxa han permès vertebrar les 21 universitats que en for-

Manuel Palomar, nascut a Blancas (Terol), però criat a Ontinyent, és rector de la Universitat d'Alacant des del 2012 i el darrer semestre ha estat el president de la Xarxa Vives d'universitats, que celebrarà el seu vintè aniversari el dia 24 al campus alacantí. Palomar, especialista en llenguatges i sistemes informàtics, en fa balanç i repassa alguns temes candents de l'àmbit universitari.

men part, el corredor del coneixement, i col·laborar en temes culturals, científics o acadèmics. És important destacar-ho i tenir un reconeixement cap a la gent que va impulsar la Xarxa, com Carles Solà [ex-rector de la Universitat Autònoma de Barcelona], que donarà una conferència.

—Alacant és la universitat més meridional de la Xarxa i, a més, està

inserida en un entorn sociolingüístic complex. Suppose que això té implicacions.

—Crec que per això s'han bolcat en aquesta presidència. Fer-ho des d'Alacant i amb gent que creu que la Xarxa pot ser un instrument molt productiu per a les universitats té una implicació molt més important que en altres casos. Les universitats que no som de la comunitat catalana tenim un compromís molt important amb la Xarxa, creiem que és un instrument de vertebració del coneixement, de la mobilitat d'estudiants, de l'àmbit científic...

—Quan pensem en Alacant tenim tendència a pensar en la ciutat i en zones molt castellanitzades. Però hi ha unes altres comarques amb una presència del valencià important, la qual cosa es trasllada a aquest centre universitari.

—Nosaltres tenim dues llengües oficials, valencià i castellà, i a mi m'agradaria que hi haguera una normalitat institucional en matèria lingüística. I s'està fent i s'està apostant. Aquesta universitat té branques en tota la província i en moltes de les localitats i comarques la gent parla valencià amb normalitat. Estem fent un treball de vertebració lingüística amb resultats molt positius.

ROBERTO RUIZ

—Es tenen dades estadístiques o algun tipus d'estudi sobre l'ús del valencià entre els estudiants de la Universitat d'Alacant?

—Fa uns mesos la Universitat aprovà el Pla d'Increment del Valencià. La nostra idea és tenir els propers anys un 15 per cent de títols reglats en valencià. I hi ha un pla per a afavorir l'ús del valencià com a llengua vehicular d'alguns títols.

—Les relacions entre les universitats i les administracions no sempre són fàcils, però supose que ara encara menys, amb la llei Wert i les retallades.

—És un marc complicat, però també és una oportunitat per a treballar conjuntament i fer noves apostes. Les retallades han estat molt dures en l'àmbit universitari: ara mateix estem en nivells del 2004 de suport a les universitats en la Comunitat. Hi ha una retallada molt important, però les universitats hem mostrat la màxima lleialtat institucional suportant les retallades i les estretors, que són molt importants. Ha estat dur, perquè no parlem de la mateixa universitat que fa deu anys. Les relacions? Crec que hem tingut l'oportunitat de reivindicar el paper de la universitat i la contribució que fem a la societat. Són institucions independents, públiques, cal remarcar-ho, i que donem un servei als estudiants. I allò important és mantenir els màxims nivells de qualitat per als estudiants, que són els futurs professionals de la Comunitat i han d'estar formats en les millors condicions. Hem de ressaltar els adequats nivells d'inserció laboral dels nostres estudiants, que estan emigrant a països europeus, normalment, i també fora d'Europa, per trobar un treball adequat al seu nivell de formació. Això ens preocupa. És necessari un canvi i que es facen inversions en matèria empresarial per a la inserció dels estudiants.

—Noteu a la universitat les dificultats econòmiques que tenen els estudiants i les seues famílies?

—Evidentment. Tenim estudiants que tenen molts problemes per a pagar la matrícula. La gent que té beca pot suportar el cost, però hi ha persones que tenen problemes econòmics sobrevinguts, com ara pares que es queden en l'atur, trencaments familiars... Aleshores hem de fer ajudes d'emergència per possibilitar que continuen estudi-

ant. Cada vegada tenim més casos de problemes per a pagar la matrícula i per a viure. Es nota molt.

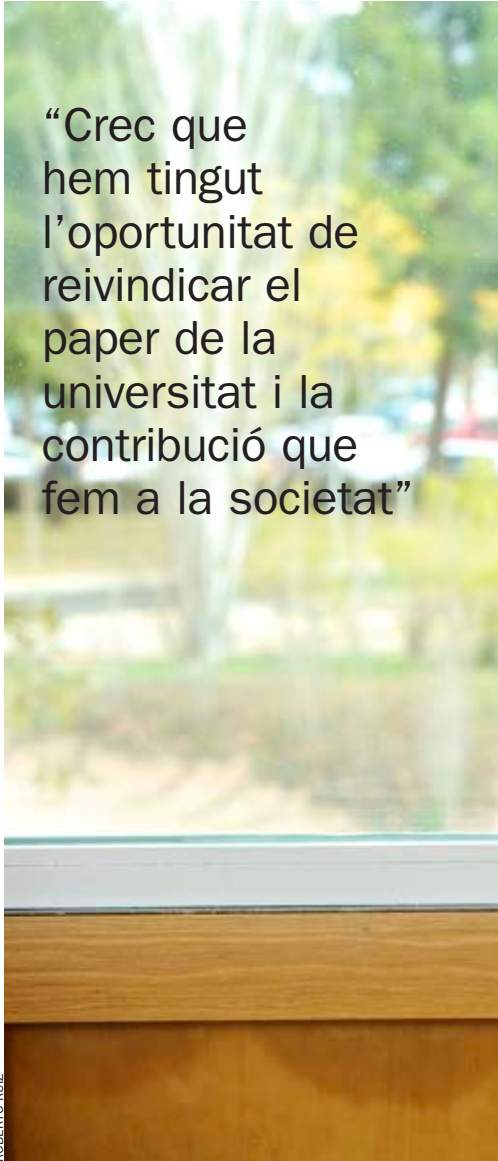
—Què opineu del sistema de crèdits als estudiants, seguint el model nord-americà, pel qual aposta el ministre Wert?

—En la meua intervenció en la inauguració del curs acadèmic vaig advertir que això podia provocar una bombolla educativa. Els estudiants podien tenir crèdit, però en tres, quatre o cinc anys han de tornar els diners. I no se sap com estarà la situació del treball. El model va causar molts problemes als Estats Units quan es va implantar, i es va eliminar. No és una bona idea. Els serveis públics haurien de tenir la màxima gratuïtat, és un dret reconegut per la Constitució.

—Hi ha terme mitjà entre una universitat aïllada de la societat i una altra que estiga directament enfocada al món laboral?

—Les universitats com la nostra i la majoria de la Xarxa Vives són centres grans que han d'apostar pels dos camps, el de la formació superior dels estudiants, que ha de ser de qualitat i capacite per a les professions, i, a més, tenir observatoris per a la inserció laboral. No entenc una universitat aïllada del món laboral ni una universitat totalment orientada al món laboral, el que hem de tenir és les dues capacitats, la de formació i la d'inserció. Hem de treballar tots en la mateixa direcció. El quid és quin model d'universitat tenim: ara mateix hi ha una proliferació d'universitats privades, hi ha franquícies d'educació superior... Cada comunitat pot fer el que vulga en matèria d'autorització de noves universitats, la qual cosa genera una disparitat absoluta. Cal fer una reforma. Les universitats públiques han de ser un servei a l'abast de la majoria dels estudiants. Juntament amb la sanitat, l'educació és la base sobre la qual s'ha de construir l'estat.

—Parlem una mica d'economia. Entre 2007 i 2009 va ser president de la xarxa d'universitats valencianes pel foment de la I+D+i. Què opineu d'un model per a eixir de la crisi basat tangencialment en les exportacions però, sobretot, en un sector com el turisme i en la devaluació de les condicions laborals?

“Crec que hem tingut l'oportunitat de reivindicar el paper de la universitat i la contribució que fem a la societat”

ROBERTO RUIZ

—Per a eixir de la crisi són fonamentals la internacionalització i la innovació. La internacionalització de les empreses i les institucions i grans corporacions i tenir present la innovació com un valor fonamental en tots els processos de producció, disseny o gràfics, de tots els sectors que són productius en la Comunitat. Ací, el turisme és el sector predominant i que més ingressos genera, no podem perdre de vista que és una activitat prioritària. A banda, hi ha altres sectors que sempre han estat rellevants a la Comunitat i a la província d'Alacant, com seria el calcer, el torró, la joguina, el tèxtil... Les polítiques han d'anar en la direcció de la internacionalització i, d'un altra banda, de protecció dels sectors més productius. Respecte als drets laborals, no podem perdre'ls

mai. La gent està en pitjors condicions que fa set o vuit anys i hauríem de retornar a una situació laboral estable i coherent amb la formació de la gent.

—Com a alternativa per a obtenir una productivitat més gran, la devaluació de les condicions laborals és una solució peresosa, de curta volada.

—Crec que sí. Cal fer una política agressiva empresarial identificant les prioritats internacionals i internes i fer una aposta ferma per la innovació en tots els processos, la qual cosa s'està fent en molts àmbits i està funcionant molt bé.

—Què voleu dir quan parlem de protecció dels sectors productius?

—Els governants haurien de pensar, respecte de la província d'Alacant i també de la Comunitat, quins són els

sectors més productius. Els indicadors estan. I la protecció, en quin sentit? En tots. Si parlem del calcer que tinga una protecció comercial, una protecció intel·lectual, que no hi haja cap ingerència externa, que hi haja inversió...

—Per a un investigador com vos deu ser dur veure com es bandeja la investigació i la gent ha de marxar.

—Porte quasi vint-i-cinc anys a la universitat, tinc un grup investigador important i he passat per diferents etapes, però aquesta és l'etapa més dura per als grups d'investigació, que no tenen una estabilitat econòmica per als projectes, ni la capacitat econòmica per a tenir personal investigador per a fer la recerca. És una situació complicada. I pense que no s'han valorat les inversions del passat en centres d'investigació o en

instal·lacions singulars d'investigació. S'han deixat perdre centres en què es va fer en el passat una inversió molt forta i ara estan fora dels canals de finançament. És una molt mala notícia no tenir línies d'investigació per a la singularitat investigadora de la Comunitat.

—Tornant al tema lingüístic, trobe que no és molt conegut el Departament de Català de la Universitat d'Alacant, tot i ser tan potent, al nivell de la resta d'universitats.

—Tenim un Departament de Filologia catalana amb molt de prestigi i molt reconegut en l'àmbit de la Xarxa Vives i en l'àmbit internacional. És una sort tenir un departament d'aquestes característiques a la universitat d'Alacant.

Xavier Aliaga